Atelierul oamenilor străzii

O MÂNĂ ÎNTINSĂ ÎNSEAMNĂ UNEORI SĂ SUPRAVIEȚUIEȘTI. ESTE IDEEA CELOR CARE AU CREAT „ATELIERUL" ȘI CARE REUȘESC SĂ OFERE LOCURI DE MUNCĂ CELOR FĂRĂ ADĂPOST. O POVESTE ADEVĂRATĂ, DESPRE RECONSTRUIREA UNOR VIEȚI.

Am pornit să scriu despre Asociația „Samusocial" din România fără să știu prea bine ce voi găsi la celălalt capăt al poveștii. Auzisem multe lucruri bune despre ei, despre acțiunile lor de noapte, îngrijirile medicale și centrul social deschis pentru „persoanele aflate în dificultate majoră", așa cum sună denumirea din hârtiile oficiale ale celor pe care „Samu" îi ajută. De fapt, „beneficiarii", altă titulatură pentru ei, sunt pur și simplu oameni ai străzii. De toate vârstele, ei sunt oameni fără adăpost, eșuați, rătăciți într-o soartă potrivnică, oameni care nu locuiesc nicăieri și dorm sub cerul liber sau prin vagoanele de tren trase pe linie moartă, în triajul de la Chitila. Sună dur, dar cuvintele descriu exact realitatea, oricât de „ambalată" ar fi ea în teorii și clasificări elaborate de specialiști. Oamenii de la „Samusocial" au decis să întindă o mână de ajutor celor pe care împrejurările vieții i-au gonit în lumea largă, să-i învețe că au șansa să trăiască decent și că primul pas e să aibă un loc de muncă. Ideea a prins viață cu ajutorul unei alte asociații, „Ateliere Fără Frontiere", care a înființat, în parteneriat cu „Samusocial", un loc unde acești oameni pot fi angajați, pot lucra și câștiga un salariu, se pot reintegra social.

RECONDIȚIONARE DE COMPUTERE „Asociația «Ateliere Fără Frontiere» își propune să ajute aceste persoane aflate în mare dificultate, prin intermediul unui proiect profesional viabil. Astfel, am amenajat și deschis, în premieră, un atelier-pilot de inserție socio-profesională, un concept nou pentru România, unde au posibilitatea să lucreze aceste persoane, selectate de cei de la «Samu». Ei au contracte de muncă, au salariu, trebuie să se integreze într-un colectiv și să se supună unor reguli profesionale, de program, de subordonare și responsabilizare, dar și unora sociale", explică Raluca Gheorlan, director executiv la „Ateliere Fără Frontiere România". „Gândul nostru și al voluntarilor care au venit aici a fost de a salva o parte dintre oamenii străzii. Și nu oricum, cu o donație de haine sau cu câteva dulciuri, ci oferindu-le un loc unde să lucreze, să învețe și să facă ceva care să-i aducă în rândul lumii. Prin acest program, ei pot obține o calificare profesională specializată, care are căutare pe piața muncii, și, mai ales, un venit sigur și constant, care le permite să capete independență

1. *Ramona Proti este cea care se ocupă de reintegrarea socio-profesională la „Samusocial România".*
2. *„Samu" a organizat echipe de noapte care să-i caute și să-i ajute pe cei fără adăpost.*
3. *Nea Doru, „americanul".*
4. *Calificare IT pentru cei angajați la „Atelier".*
5. *„Fotografie de familie", în prima zi de „Atelier fără Frontiere".*
6. *Medicii de la „Samu" au zilnic program de teren.*
7. *Georgiana participă la ore de consiliere.*
8. *Nevoile oamenilor străzii sunt luate în calcul la conceperea viitoarelor programe.*

9. *Gabi are o adevărată pasiune pentru computere, iar proiectul „Atelierelor Fără Frontiere" îl ajută să și-o împlinească și să învețe lucruri noi.*

10. *„Samusocial" are în proiect, pe lângă centrul de zi, realizarea unui adăpost de noapte pentru oamenii străzii.*

socială: își pot închiria o locuință, pot să-și cumpere mâncare și îmbrăcăminte. Mai mult, acești oameni găsesc aici ceva care le-a lipsit cu desăvârșire pe străzi, acolo de unde vor să plece: sprijin, înțelegere și prieteni adevărați", adaugă Ramona Proti, responsabil cu integrarea socio-profesională la „Samusocial". Pentru a primi toate explicațiile despre proiectul „Atelierului", sunt de ajuns câțiva pași printre „punctele de lucru", unde sunt risipiți voluntarii și angajații veniți din stradă și unde fiecare vrea să spună ceva, să povestească, să intre în vorbă. Înăuntru, în „Atelier", cum îi spun toți cei care lucrează aici, se recondiționează computere care au fost donate de diverse firme din România și Franța. Așadar, unitățile computerelor sunt desfăcute în bucăți, verificate, apoi le sunt refăcute componentele, monitoarele sunt curățate cu grijă, testate și calibrate, iar când sunt gata, calculatoarele sunt oferite, gratuit, altor organizații din țară, lipsite de posibilități materiale: grădinițe, școli, adăposturi pentru copii și asociații cu programe de responsabilitate socială.

PRIMII PAȘI ÎNTR-O NOUĂ VIAȚĂ „Atelierul este un lucru foarte bun pentru cei ca mine, fiindcă așa sunt ajutați să se adune de pe stradă, să se salveze, să renunțe la un mod de viață distrugător. Lucrăm aici, cu contract de muncă, un an de zile, apoi ne putem găsi un serviciu, ne putem califica și putem termina școala", povestește Georgiana, singura fată din program. Spune că cel mai greu lucru pentru cei aflați în situația ei este să renunțe la libertatea pe care le-o oferă strada. „Este adevărat că acolo, în stradă, e un fel de a trăi liber, fără constrângeri, fără cerințe, fără controlul nimănui, dar este unul care te distruge și nu te duce nicăieri", intervine Gabi, de lângă un computer desfăcut în bucăți. Înalt, tuns scurt, periuță, puștiul a văzut multe rele în viața lui. A fost aruncat în stradă și părăsit încă din copilărie și a trecut prin locuri urâte, pline de nesiguranță. Vorbește cumpătat, serios, nici nu-ți vine să crezi că cel care rostește aceste cuvinte are în spate 17 ani petrecuți pe străzi, prin canale și subsoluri de bloc. Doar că acum, ajutat de acest proiect, își va termina, începând din toamnă, liceul „la distanță", va da examenul de bacalaureat și va intra, este sigur de asta, la facultate.

„Eu vreau să găsesc puterea să mă salvez dintr-o conjunctură nefericită, în care m-a azvârlit viața și, vă spun cu mâna pe inimă, fără cei de la «Samu», n-aș fi putut. La ei am găsit un adăpost, un loc unde puteam merge să mănânc, să fac o baie, să fiu consultat de un medic, ei s-au străduit să îmi rezolvă actele și tot datorită lor și parteneriatului cu «Atelierele Fără Frontiere» am un loc de muncă și un venit sigur", intervine nea Doru, un bărbat cu jurul încărunțit, a cărui poveste pare o telenovelă trăită „pe viu". Doru a plecat din România, împreună cu părinții, în 1976 și a trăit, până cu vreun an în urmă, în Statele Unite. S-a căsătorit acolo și are doi copii, a avut două saloane prospere de coafură în Boston, pe care le-a pierdut la divorț, și apoi, încurcat de niște prevederi legale schimbate pentru emigranți, a fost expulzat și s-a trezit pe aeroportul Otopeni, cu două sacoșe cu haine în mână și fără să știe pe nimeni. A stat pe unde a putut, a suferit de foame și de frig, a muncit cu ziua pe bani de nimic sau pe o farfurie de ciorbă, dar nu s-a apucat de băut sau de droguri, care îi erau la îndemână, ci a căutat o cale de a învinge drama pe care i-o pregătise viața. Așa a ajuns la „Samu" și a fost acceptat în program, și-a refăcut actele de urma cărora nu mai știa nimeni și acum simte că viața poate fi luată de la capăt, chiar și la 56 de ani.

UN ÎNCEPUT DE DRUM Autorii programului știu că acest proiect nu înseamnă rezolvarea tuturor problemelor oamenilor străzii. Mai este nevoie de multe asemenea inițiative, de sprijinul multora, de fonduri și voluntari, de implicare din partea autorităților locale. Sunt necesare zile și săptămâni de discuții, de consiliere psihologică, de muncă, luni de zile de căutat soluții, locuri în adăposturi, acte, asistență medicală, medicamente, locuri de muncă. Dar important este pasul făcut, deschiderea și faptul că ideea lor s-a dovedit viabilă și are succes. „Proiectul nostru poate da sens vieții acestor oameni. Degeaba ajuți un om aflat într-o situație disperată, îi oferi hrană, haine, adăpost, dacă rămâne incapabil să lucreze, să iubească sau să-i respecte pe cei din jurul lui", mai spune Ramona Proti. ■

ADRIAN CILJAN; FOTO: OCTAV NIȚU, ASOCIAȚIA SAMUSOCIAL